

ХАРАКТЕРИСТИКА СУБ'ЄКТА ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 140 КК УКРАЇНИ

У кримінальному праві під суб'єктом злочину розуміють фізичну осудну особу, яка вчинила злочин у віці, з якого відповідно до КК України може наставати кримінальна відповідальність. Спеціальними суб'єктами злочину в теорії кримінального права називаються суб'єкти, яким притаманні не тільки загальні якості всіх суб'єктів злочинів, а і додаткові якості, які притаманні лише певним особам. Існування в кримінальному праві поняття - спеціальний суб'єкт злочину, поряд з загальним суб'єктом злочину, обумовлений специфікою окремих видів злочинів, скоєння яких можливо тільки в зв'язку з певною діяльністю людей та виконанням покладених на них обов'язків. В діючому кримінальному законодавстві наявна значна кількість норм, які передбачають кримінальну відповідальність спеціальних суб'єктів. Виділення поняття спеціального суб'єкта пов'язано перш за все з тим, що на певне коло людей покладені обов'язки, і свідоме невиконання чи недобросовісне виконання яких, в ряді випадків, призводить до тяжких наслідків. Саме до таких норм і відноситься ст. 140 КК України.

Суб'єкт злочину, передбачений ст.140 КК України спеціальна особа, яка повинна надавати допомогу у відповідності з законом або спеціальними правилами. Це пояснюється тим, що для медичних працівників лікувальна діяльність основна професійна функція, яку вони виконують належним або неналежним чином.

Медичні працівники - це особи, які отримали вищу або середню медичну або фармацевтичну освіту та отримали диплом та спеціальне звання, а також сертифікат спеціаліста (ліцензію на здійснення медичної або фармацевтичної діяльності). Це лікарі всіх спеціальностей, фельдшера, акушерки, медичні сестри, фармацевти, ветеринари.

Поняття медичного працівника можна розглянути у широкому та вузькому значеннях. У широкому значенні під медичним працівником розуміється особа, яка здійснює медичну діяльність на законних підставах. У вузькому - як окрема категорія найманих працівників, які

виконують специфічну трудову функцію. У вузькому значенні під медичним працівником розуміється фізична особа (громадянин України або іноземний громадянин), яка здобула вищу, середню медичну або фармацевтичну освіту та пройшла подальшу спеціальну підготовку або перепідготовку, відповідає єдиним кваліфікаційним вимогам, що підтверджується чинними документами (сертифікатом спеціаліста), прийняла на себе етичні зобов'язання знати і виконувати вимоги медичної деонтології та уклала трудовий договір з ліцензованою медичною установою на здійснення медичної діяльності. Тоді як під поняттям фармацевтичний працівник слід розуміти особу, яка здобула вищу фармацевтичну освіту, навиків застосування лікарських засобів, право надання консультацій та рецептів хворим особам в області фармакології.

Особливий статус медичних працівників пов'язаний з тим, що від їх належної поведінки в професійній сфері залежить дотримання найбільш важливих конституційних прав громадян - право на життя та здоров'я. Невиконання або неналежне виконання медичним працівником своїх професійних функцій може спричинити шкоду різного ступеня тяжкості як окремій особі, так і інтересам суспільства.

Законодавцем обґрунтовується необхідність надання медичним установам права запрошувати іноземних фахівців у сфері медицини без одержання дозволу Державного центра зайнятості Міністерства праці та соціальної політики України на підставі зовнішньоекономічних договорів про міжнародне співробітництво у сфері охорони здоров'я, укладених з медичними установами іноземних держав. Також розглядається питання про надання цілительської допомоги в медицині. Цілітель - це особа, яка не має спеціальної медичної освіти, але володіє певним обсягом професійних знань та вмінь в галузі народної та нетрадиційної медицини.

В законодавстві діяльність цілителя визнана професійною, що підтверджується закріпленням її у Державному класифікаторі професій і віднесена до підрозділу молодших спеціалістів у галузі медицини.

Свою діяльність цілітель має право здійснювати за умови отримання спеціального дозволу (ліцензії) на медичну діяльність у галузі народної та нетрадиційної медицини у порядку, встановленому наказом МОЗ України від 25.06.93 № 146 "Про надання спеціального дозволу Міністерства охорони здоров'я України на медичну діяльність у галузі народної та нетрадиційної медицини", зареєстрованим в Міністерстві юстиції України

10.01.94 за № 2/211.

Крім того, на підставі ст.4 Загальної частини "Положення" цілітель здійснює медичну діяльність під контролем лікаря і зазначені особи повинні керуватись законодавством про охорону здоров'я, нормативно-правовими актами МОЗ України. Важливим є те, що сьогодні цілітель, який здійснює медичну діяльність в галузі народної та нетрадиційної медицини, зобов'язаний у разі відсутності діагностичного або лікувального ефекту, виникненні будь-яких ускладнень від використання методів народної та нетрадиційної медицини забезпечити консультацію лікаря-спеціаліста або направити пацієнта до лікувального закладу з метою надання кваліфікованої медичної допомоги. На підставі вище викладеного можна зробити висновок, що цілітель не являється суб'єктом злочину передбаченого ст.140 КК України, оскільки не має статусу медичного або фармацевтичного працівника і не може здійснювати самостійно медичну діяльність.